

DE KLEEDKAMER

DE KLEEDKAMER

RUBEN VAN GUCHT

HET LEVEN BEGINT NA DE KOERS

Van Halewyck

© 2018, Ruben Van Gucht, Deklat Binnen en Van Halewyck
Van Halewyck maakt deel uit van Pelckmans uitgevers nv
(www.pelckmansuitgevers.be, Brasschaatsteenweg 308, 2920 Kalmthout, België)

De kleedkamer is een productie van Deklat Binnen, in opdracht van VRT
en naar een idee van Evert Winkelmans, Rutger Verbeek en Ruben Van Gucht.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt,
op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke
toestemming van de uitgever, behalve in geval van wettelijke uitzondering.
Informatie over kopierechten en de wetgeving met betrekking tot de
reproductie vindt u op www.reprobel.be.

Bij de samenstelling van *De kleedkamer* hebben wij teksten en illustraties
ontleend waarvan wij de bron niet hebben kunnen achterhalen. Mogelijke
rechthebbenden kunnen zich tot de uitgever wenden.

Redactie: Thijs Delrue

Omslagontwerp en boekverzorging: Wim De Dobbeleer

Omslagbeeld: Kristof Ramon

Foto auteur: Jelle Vermeersch

Beelden © Deklat Binnen, tenzij anders vermeld:

BelgaImage pp. 8-9, 44-45, 54, 82-83, 91, 125, 146-147 (Hollandse Hoogte),

156 (EPA); Wikimedia Commons, Astro p. 50; Graham Watson p. 116-117;

Cor Vos p. 176-177

Met dank aan Norman Baert, Steven Van Roy, Stijn Coene, Jens Wellekens en
Tuur Logghe.

D/2018/7104/51 • ISBN 978 94 6131 842 8 • NUR 740

vanhalewyck.be

vanhalewyck
 vanhalewyck
 van_halewyck

All rights reserved. No part of this book may
be reproduced, stored or made public by
any means whatsoever, whether electronic
or mechanical, without prior permission in
writing from the publisher.

INHOUD

6 DE MENS ACHTER DE RENNER

8 MILAAN-SANREMO 1981
‘Ik droomde veel meer van Roubaix’

44 GENT-WEVELGEM 1999
‘Zenuwslopend’

82 RONDE VAN VLAANDEREN 2011
**‘Durven te verliezen
om te kunnen winnen’**

116 PARIJS-ROUBAIX 1989
‘Eeuwige roem’

146 AMSTEL GOLD RACE 2001
‘Niemand is zonder zonde’

176 LUIK-BASTENAKEN-LUIK 1990
‘Een ingeving van het moment’

DE MENS ACHTER DE RENNER

Het begon zoals het altijd begint. Met een idee. Enkele krabbels op een velletje papier. Vier jaar later is *De kleedkamer* volwassen geworden: 18 afleveringen, een kleine 1000 televisie minuten, 72 voetballers en 36 wielrenners, grote en vergeten namen, met grappige anekdotes, emotionele getuigenissen, verrassende uitspraken en beklijvende levensverhalen. *De kleedkamer* heeft de voorbije jaren een eigen smoel gekregen. Het focust bewust op de verhalen die zich afspeelden na de topsportcarrière en op de gebeurtenissen in het normale leven. Voor wie alleen het sportieve verhaal wil horen is er *Belga Sport*, een icoon in zijn genre. Imiteren was nooit een optie, want het origineel is altijd beter dan de kopie. Van alle dingen die ik voor tv en/of radio gemaakt of gedaan heb, voelt *De kleedkamer* het meest als het kindje dat ik met veel zorg, tijd en inspanningen wil grootbrengen.

Voor de derde reeks hebben we gekozen voor de verhalen van renners. Enerzijds omdat we na 72 voetballers het gevoel hadden dat de beste verhalen in voetballand voorlopig verteld waren. Anderzijds omdat het gewoon dringend tijd werd om koersverhalen

tot bij de kijker te brengen. Het resultaat zijn zes afleveringen over de zes topklassiekers in het voorjaar. Het concept is onaangeroerd gebleven. Nog steeds brengen we iedere aflevering vier Nederlandstaligen rond de tafel en portretteren we daarnaast

twee renners – vaak buitenlanders – die een rol speelden in de koers waar we het over hebben. Ik ben als maker erg trots op de verscheidenheid en op het aantal grote namen dat we hebben kunnen overtuigen. Alleen al de opsomming van hun gezamenlijke palmares zou een boek kunnen vullen.

Voor u begint te lezen, wil ik nog twee zaken aanhalen. Eerst en vooral: wielrennen en doping. Ze zijn doorheen de jaren onlosmakelijk met elkaar verbonden geraakt. We gaan het thema dan ook niet uit de weg, al kiezen we steeds voor dezelfde specifieke invalshoek: wat was de impact op iemands leven? Hoe is hij omgegaan met de bekentenis en wat erna kwam? Hoe beïnvloedt het zijn huidige leven nog? Verwacht dus geen verse onthullingen of nieuwe bekentenissen, want als dat de verwachting is waarmee je een ex-renner vraagt voor een programma als het onze, dan mag je het vergeten. Velen onder hen hebben al bekend en hebben niet de behoefte of plicht om dat opnieuw op te rakelen. Toch ben ik zelf meer geïnteresseerd in de impact die dat soort dingen hebben op iemands leven. En met die insteek krijg je wél meer te zien dan anders, kom je wél meer te weten dan anders. En voor alle duidelijkheid: coureurs hebben veel meer te vertellen dan dit onderwerp alleen, dat zult u op de volgende pagina's merken.

Tot slot. Het allerbelangrijkste voor mezelf is dat ik deze reeks gemaakt heb voor iemand die ooit begon als een collega, maar ondertussen een goeie vriend geworden is. De man achter de schermen, de man die alle bordjes draaiende houdt, de man die het zakelijke voor zijn rekening neemt. Want bijna één jaar geleden, toen deze reeks net opgestart was, kwam dat verschrikkelijke bericht. Darmkanker. Een donderslag bij heldere hemel, een harde klap in het gezicht. Omdat hij alle energie en kracht nodig had om de strijd aan te gaan, heb ik hem van in het begin verzekerd dat hij zich geen enkel moment zorgen hoefde te maken over de reeks. Dat ik er persoonlijk garant voor zou staan dat iedereen, van research tot filmen en van regie tot montage, het onderste uit de kan zou halen om van deze reeks een voltreffer te maken. Het is het voorbije jaar de belangrijkste drijfveer geweest tijdens het maken van *De kleedkamer*. Evert, hier is het resultaat. Hopelijk ben je er ook zo trots op als wij zijn op jou.

MILAAN-SANREMO 1981

**“IK DROOMDE
VEEL MEER
VAN ROUBAIX”**

• 1. Fons DE WOLF	VERMEER-THIJS	6u41'06"
• 2. Roger DE VLAEMINCK	Daf Trucks	11"
3. Jacques BOSSIS FRA	Peugeot	
4. Claudio TORELLI ITA	Famcucine	
5. Peter KEHL WDU	Kotter	
• 6. Guido VAN CALSTER	Wickes-Splendor	
• 7. Freddy MAERTENS	Boule d'Or	
• 8. Etienne DE WILDE	Wickes-Splendor	
9. Giuseppe MARTINELLI ITA	Santini	
10. Pierino GAVAZZI ITA	Magniflex	
...		
• 39. Francesco MOSER ITA	Famcucine	

FONS DE WOLF

° 1956, Willebroek

RONDE VAN VLAANDEREN VOOR JUNIOREN 1974

PARIJS-ROUBAIX VOOR BELOFTEN 1978

RONDE VAN SPANJE

5 ritzeges en puntenklassement 1979

RONDE VAN LOMBARDIJE 1980

MILAAN-SANREMO 1981

OMLOOP HET VOLK 1982 • 1983

RONDE VAN FRANKRIJK ritzege 1984

GUIDO VAN CALSTER

° 1956, Scherpenheuvel

RONDE VAN DE TOEKOMST 4 ritzeges 1977

RONDE VAN SPANJE

6de in eindklassement 1980

2 ritzeges en puntenklassement 1984

DRUIVENKOERS 1982

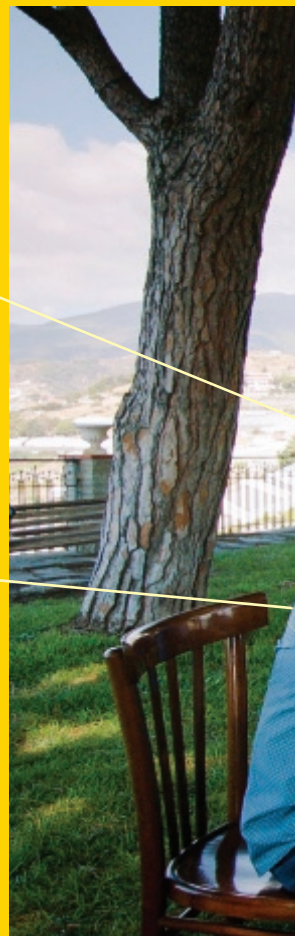
RITZEGES in o.a. Dauphiné Libéré, en Rondes van het

Baskenland, België en Zwitserland

TOP 10 in Milaan-Sanremo, Ronde van Vlaanderen,

Parijs-Roubaix, Luik-Bastenaken-Luik (4 x),

Waalse Pijl (3 x), Parijs-Tours

GENT-WEVELGEM 1975, 1976

PARIJS-TOURS 1975

AMSTEL GOLD RACE 1976

BELGISCH KAMPIOEN 1976

WERELDKAMPIOEN 1976, 1981

RONDE VAN FRANKRIJK

Groene trui & 8 ritzeges 1976

Groene trui & 2 ritzeges 1978

Groene trui & 5 ritzeges 1981

RONDE VAN ITALIË 7 ritzeges 1977

RONDE VAN SPANJE

Eindwinnaar en 13 ritzeges 1977

FREDDY MAERTENS

° 1952, Lombardsijde

RONDE VAN SPANJE Ritzege 1980

DWARS DOOR VLAANDEREN 1983

SCHELDEPRIJS 1987

BELGISCH KAMPIOEN 1988

OMLOOP HET VOLK 1989

RONDE VAN FRANKRIJK 2 ritzeges 1989 & 1991

ZESDAAGSES 38 eindzeges (9x in Gent)

WERELDKAMPIOEN PUNTENKOERS 1993

WERELDKAMPIOEN PLOEGKOERS

Met Matthew Gilmore 1998

OLYMPISCHE PLOEGKOERS

Zilver met Matthew Gilmore 2000

ETIENNE DE WILDE

° 1958, Wetteren

LA PRIMAVERA

doet in 1981 haar naam eer aan: Milaan-Sanremo vindt plaats op 21 maart, de eerste dag van de lente. Zoals altijd in deze lange, maar niet extreem lastige openingsklassieker, zijn er naast enkele uitgesproken favorieten – Beppe Saronni, Francesco Moser, Roger De Vlaeminck, Jan Raas – tientallen renners die zichzelf winstkansen toedichten. En al even traditioneel blijft de wedstrijd heel lang gesloten, tot op de Poggio, de slotklim net buiten Sanremo. Niet ver voor de top profiteert Fons De Wolf van een moment van twijfel onder de tenoren om er vanonder te muizen. De 24-jarige Belg, enkele maanden eerder al winnaar van de Ronde van Lombardije, begint met een handvol seconden aan de afdaling richting Via Roma. Stilvallen doet hij niet, omkijken evenmin. Slechts enkele meters voor de streep gooit hij zijn handen in de lucht. Roger De Vlaeminck wint enkele tellen later de sprint van het peloton en grijpt net naast een vierde zege in Sanremo.

Met zijn tweede klassieke overwinning in enkele maanden tijd bevestigt Fons De Wolf zijn grote talent en bombardeert hij zichzelf willens nillens tot 'de nieuwe Eddy Merckx'...

Fons De Wolf woont op tweehonderd meter van mijn ouderlijk huis. Hij was de held van mijn ouders en hun generatiegenoten. Bijna 37 jaar later, op een zonnige septemberdag, is hij terug op Poggio, op een steenworp van de plek waar hij zijn beslissende demarrage plaatste. Plaats van

afpraak is het Santuario Madonna della Guardia, een pittoresk wit kerkje met een adembenemend uitzicht op de Riviera van de Ligurische kust. Op de helblauwe zee dobberen her en der kleine zeilbootjes en iets grotere jachten.

Enkele honderden meters na de verraderlijke haarspeldbocht waar de omhoog vlamrende renners elk jaar opnieuw ternauwernood de toegangspoort van een huis ontwijken, kronkelt de weg rond de omwallingen van de kerk, waarna de bijna kaarsrechte slotstrook van de Poggio begint.

In de schaduw van de cipressen zit De Wolf aan tafel met Guido Van Calster, Freddy Maertens en Etienne De Wilde, die dag in 1981 respectievelijk zesde, zevende en achtste in de uitslag. Van Calster en De Wilde waren ploegmaats bij Wickes-Splendor, Maertens begon na bijna twee jaar sportieve en financiële ellende aan het seizoen van de verrijzenis.

De sfeer zit goed. Wat dat betreft, waren wij de avond voordien al gerustgesteld, toen de vier gasten al herenigd werden in een restaurant in de buurt. Voor ons, als tv-makers, is het altijd bang afwachten of er een klik is tussen de gasten, maar die vrees bleek al snel ongegrond. Ze vertelden meteen honderduit verhalen en moppen aan elkaar, terwijl wijnkenner Fons De Wolf erop toezag dat de dorst van het gezelschap met de beste wijnen werd geleest. De samenhang en het onderlinge respect waren tastbaar. Nadat de crew en ik onze hotelkamers hadden opgezocht, is het viertal nog een tijdje blijven hangen om nog meer herinneringen op te halen.

‘Ik heb nooit geweten dat hier een kerkje stond’, zegt Fons De Wolf wanneer hij het Santuario bekijkt. Nochtans nam hij meermaals deel aan Milaan-Sanremo. ‘Tijdens de koers let je daar niet op.’

‘Hier brak de koers los’, beaamt De Wilde. ‘In volle concentratie ben je daar niet mee bezig.’

Concentratie was niet alleen nodig op de Poggio, zo blijkt. Terwijl de kritische televisiekijker deze klassieker weleens omschrijft als een lange, saaie aanloop van bijna 300 kilometer richting slotklim, was het voor de mannen op de fiets een zenuwslopende tocht van bijna zeven uur.

Van Calster: ‘Milaan-Sanremo is een grote naam, maar als het van mij had afgehangen, dan reed ik hier liever niet mee. Er stonden ongeveer 300 renners aan de start, en tot aan de Capo Berta was het niets dan wringen en wriemelen.’

De Wilde: ‘Nog voor de officiële start waren er al valpartijen. Zeker als het geregend had, want dan lagen de tramrails er spiegelglad bij. En zodra de vlag naar beneden ging, werd er met zestig per uur gevlamd. Als je wat dik aangekleed was, moest je meteen op zoek naar je tweede adem.’

De Wolf: ‘Het is ook de eerste klassieker van het jaar. Nieuwe ploegen, nieuwe samenstellingen, iedereen is benieuwd te zien hoe goed de anderen zijn. De verwachtingen zijn tastbaar

‘GELUK MOET JE AFDWINGEN. EN DAN MOET JE NOG WAT MEEVAL HEBBEN’

hooggespannen. In Lombardije is iedereen al wat koersmoe. Daar ontbreekt de gretigheid die zo typisch is aan Milaan-Sanremo.’

Maertens: ‘Ik durfde hier nooit achterin te rijden. De angst voor valpartijen zat er altijd in. En ook: je moet eens driehonderd man proberen voorbij te steken!’

De Wilde: ‘Als ze op een lint rijden, is dat bijna een kilometer!’

De Wolf: ‘Als je even niet oplette, kon je in tien seconden tijd van helemaal vooraan naar helemaal achteraan terugzakken. Dan reden ze je aan twee kanten voorbij. In de Ronde van Vlaanderen gebeurt dat minder: als je eenmaal voorin zit, blijf je voorin. De wegen zijn bij ons veel smaller.’

EEN HEEL EIND

Op papier lijkt het parcours van Milaan-Sanremo niet bijzonder lastig, maar het venijn zit misschien in de afstand van bijna 300 kilometer?

Maertens: 'Als je goed voorbereid bent, voel je dat niet. Samen met Michel Pollentier trainde ik soms 320 kilometer. Eerst reden we 150 kilometer naast elkaar, tot aan het monument van Albert I in Nieuwpoort, waar Carine met een etenszakje stond te wachten. Dan aten we drie kilometer, en daarna reden we om de beurt tien kilometer achter de derny. Ik had dat nodig om mentaal gerust aan een wedstrijd te beginnen.'

Van Calster: 'Wij waren de eerste generatie die intensief begon te trainen: intervaltraining, in blokjes. Bij hen was het malen, malen. 180 kilometer achter de derny, daar heb je niet alleen een sterke motor voor nodig, maar ook een sterke kop. Ik ben nog met Eddy Merckx op trainingskamp geweest, in zijn laatste en mijn eerste seizoen. Het was slechts weinigen gegeven, en zeker mij niet, om Eddy te volgen. Dat was niet te doen. Dat zijn mensen buiten categorie. Je kunt niet dagelijks doen wat zij doen, want dan rijd je jezelf in de vernieling.'

De Wilde: '300 kilometer... Dat is eigenlijk een heel eind, hé. Je mag daar niet aan denken. En dat deed je ook niet. Je werd meegezogen en al bij al ging dat snel voorbij.'

De Wolf: 'Echt kapot was ik zelden of nooit in Sanremo. In Luik, Roubaix of na de Ronde kon ik wel echt gebroken zijn.'

Van Calster: 'Toch vond ik die 150 kilometer langs de kust niet te onderschatten. De wind draaide er voortdurend, het leek alsof je altijd tegen de wind in reed. Gelukkig waren wij daar als Vlamingen heel goed in. Zeker in die tijd, toen de Cipressa nog niet in het parcours was opgenomen, lag er een heel lang vlak stuk tussen de Capo Berta en de Poggio, tegen de wind in langs de kust. In 1985 is Hennie Kuiper er in dat tussenstuk, vanaf Imperia, op zijn kousenvoeten vandoor gegaan. Ik reed er eerst nog achter en zag hem meter per meter uitlopen. Ik dacht: dat houdt hij nooit vol, hij overleeft de Poggio niet. Maar hij won.'

De Poggio dus. Jaar na jaar blijkt die de scherprechter te zijn in Milaan-Sanremo. Nochtans zullen weinig getrainde wielertoeristen grote moeite hebben met die beklimming.

De Wolf: 'Na 290 kilometer valt dat toch tegen, hoor. Bovendien zijn het vooral de bochten die de Poggio lastig maken. Als je dan te ver zit, moet je na elke bocht sprinten om weer in het wiel te geraken. Je staat bijna stil, terwijl ze vooraan alweer aan het optrekken zijn naar 40 à 45 kilometer per uur.'

Milaan-Sanremo is de ideale klassieker voor sprinters die *costaud* genoeg zijn om met de besten de Poggio over

te geraken. Genre Freddy Maertens dus. Toch staat hij niet op de erelijst. Eén keer was hij voorop, maar in de afdaling sloeg zijn tube eraf en kwam hij ten val. Richting Sanremo heb je dus ook een gezonde dosis geluk nodig.

‘Ik spreek nooit van geluk’, countert Maertens. ‘Meeval moet je hebben.’

Etienne De Wilde springt hem bij: ‘Geluk moet je afdwingen. En dan moet je nog wat meeval hebben. Dat heb ik geleerd van Hennie Kuiper. Als je geen initiatief neemt, kun je geen geluk hebben. Maar ook als je iets onderneemt, moet het nog meezitten.’

PÉDALEUR DE CHARME

En zo komen we vanzelf bij de splijtende demarrage van Fons De Wolf terecht. Hij wachtte tot in de slothectometers van de Poggio om de rest van zich af te schudden. Zijn generatiegenoten wisten al snel hoe laat het was.

Van Calster: ‘Als Fons De Wolf honderd meter had, dan mocht je hemel en aarde bewegen, je pakte hem nooit terug.’

De Wilde: ‘Dat was al zo bij de jeugd. Daniel Willems had dat ook. Je wist dat ze zouden demarreren, je was alert, en toch reden ze meter per

meter van je weg. Zeker Willems was heel verraderlijk wat dat betreft. Het leek alsof hij niet vooruitging omdat hij op zo'n zwaar verzet reed.'

Van Calster: 'Fons was helemaal anders, die reed op souplesse. Hij was een echte *pédaleur de charme*.'

De Wilde: 'Dat jaar was ik als tweedejaarsprof al blij dat ik met de groep der favorieten mee was. Ik geloofde in een mooi resultaat, want ik was snel, maar winnen? Dat kwam niet bij me op. Pas na de Poggio hoorde ik dat Fons alleen weg was. En toen wist ik: die zien we nooit meer terug. Hij heeft gegokt en gewonnen. Dat moet je toch maar doen. Hij heeft het niet cadeau gekregen.'

De zege werd Fons De Wolf ook gegund, zo blijkt.

Maertens: 'Wij dachten: het is een Belg, het is goed zo. We gingen niet achter hem aan. Maar voor alle duidelijkheid: we konden hem sowieso niet meer te pakken krijgen!'

Van Calster: 'Fons was wel graag gezien. Er zijn ook veel renners die verliezen omdat het hen niet gegund is te winnen. Omdat ze niet graag gezien zijn in het peloton. Dan zei je bij jezelf: die gaat hier niet winnen. Dan brak je bij wijze van spreken je fiets in tweeën om hem te pakken.'

Maertens: 'Of je liet een ploegmaat op zijn wiel rijden.'

De Wilde: 'Maar dat lukte in Milaan-Sanremo niet echt. Beneden aan de Poggio blijven vaak alleen nog de kopmannen over. En wie dan rijdt, is verloren. Niemand wil de kastanjes uit het vuur halen, en er is ook geen samenwerking meer.'

En zo kreeg Milaan-Sanremo in 1981 een Belgische winnaar. De laatste, als je het aan dit gezelschap vraagt. En Andrei Tchmil dan, die in 1999 het volledige peloton verschalkte in de straten van Sanremo? 'Die is niet eens in België geboren!'

Na zijn zege in de Ronde van Lombardije enkele maanden eerder kwam de overwinning van Fons De Wolf in La Primavera niet als een totale verrassing, maar de jonge Belg was zeker geen absolute topfavoriet. Dat waren Francesco Moser, die net voor de tweede keer op rij eindwinnaar van Tirreno-Adriatico was geworden, en Beppe Saronni, die daar twee etappes had gepakt. Roger De Vlaeminck, in de jaren zeventig zesvoudig eindwinnaar van de Tirreno, had voor Parijs-Nice gekozen en daar twee ritten gewonnen. Fons De Wolf was in de Koers naar de Zon derde geëindigd na Stephen Roche en Adrië van der Poel, en gold dus hooguit als een outsider.

De Wolf: 'In Milaan-Sanremo hoef je niet de beste te zijn, maar

moet je vooral het juiste moment kiezen. Hier kun je de beste zijn en toch niet in de top tien eindigen. Omdat het parcours niet selectief genoeg is, omdat de wegen breder zijn, omdat iedereen ook enorm gretig is en in zijn kansen gelooft. Andere koersen, zoals Luik-Bastenaken-Luik of Lombardije, zijn wat dat betreft veel eerlijker.'

In 1981 koos De Wolf het juiste moment. 'Te vroeg demarreren op de Poggio is dodelijk: de ploegen van de kopmannen maken zoveel tempo dat ze je altijd binnen schot houden. Je krijgt nooit meer dan tien seconden en ze laten je spartelen. Maar die bewuste dag was er niet ver voor de top net een viertal ingehaald en viel het even stil. Ik zag aan de rechterkant van de weg een gaatje en dacht: ik ga het eens proberen. Aan de bocht bovenaan had ik maar drie seconden voorsprong en ik was helemaal geen superdaler. Ik weet nog dat ik dacht: ik ben al in beeld geweest, dat kunnen ze me toch al niet afnemen.'

De Wolf was gestart met een extra bron van motivatie. 'Twee dagen voor de editie van 1980 was mijn schoonbroer gestorven, maar de ploegleiding had besloten me niets te vertellen, zodat ik zonder muizenissen aan de start kon komen. Maar vrienden in het peloton hadden het nieuws wel al vernomen en kwamen me plots

zeggen hoe erg ze het vonden. Dat was een stevige opdoffer, dus heb ik het grootste deel van de dag achterin gereden. Pas dertig kilometer voor het einde ben ik naar voren getrokken om mijn toenmalige kopman Roger De Vlaeminck aan de zege te helpen. Tevergeefs, want Pierino Gavazzi won. Zelf werd ik nog tiende... Ik kon goed opschieten met mijn schoonbroer. Hij heeft in 1981 meegereden om me een boost te geven. Daar ben ik zeker van.'

TWEE KLASSIEKERS

Na zijn demarrage op de Poggio stortte De Wolf zich zonder veel nadenken in de afdaling. 'Niet blind, een beetje voorzichtigheid is altijd op zijn plaats. Maar ik had ze niet verkend. Vier jaar geleden ben ik hier geweest met Eddy Merckx, en die wist nog bij elke bocht waar hij moest remmen en waar niet. Als je hem nu zou opbellen, kan hij je uit zijn hoofd vertellen hoe je die eerste tien bochten moet nemen. Daarom heeft hij ook zeven keer gewonnen.'

Naar eigen zeggen wist De Wolf al aan de fontein op de Via Roma dat hij gewonnen spel had. Toch bleef hij rijden tot vijftien meter voor de aankomststreep. De verklaring is even simpel als aandoenlijk: 'Van bij de jeugd had mijn moeder me geleerd om voluit te blijven gaan tot op de

streep. Erik Zabel is toch ook eens op de meet geklopt door Oscar Freire? Dat was een massasprint, maar toch. Had zijn moeder hetzelfde gezegd als de mijne, dan had hij gewonnen.'

Nog geen vijftientig was hij, maar met de Ronde van Lombardije en Milaan-Sanremo had hij al twee monumenten achter zijn naam staan. Het leek het begin van een indrukwekkend palmares, maar het zou bij die twee klassiekers blijven.

'Een beetje te braaf, zoals wij allemaal', is volgens Etienne De Wilde de verklaring.

'Hij was veel te *schone* om coureur te zijn', vindt Freddy Maertens. 'Dat heeft Lomme Driessens me vaak gezegd.' Guido Van Calster beaamt – 'Fons was een van de mooiste renners in het peloton' – maar wijst ook met een beschuldigende vinger naar de media. Samen met generatiegenoot Daniel Willems, die als jonge prof wedstrijden als de Brabantse Pijl, de Scheldeprijs en Parijs-Tours won, werd De Wolf bestempeld als de opvolger van Eddy Merckx. En die erfenis bleek te zwaar.

'Dat heeft zeker voor meer druk gezorgd', bevestigt De Wolf. 'Ik wist zelf wel dat ik geen Eddy Merckx was, maar Claude Criquielion en Frank Hoste zijn veel geleidelijker kunnen groeien en hebben uiteindelijk een mooiere carrière bij elkaar

gefiets. Ik moet wel toegeven dat ik het mentaal niet kon opbrengen om een volledig jaar te blijven presteren, zoals Eddy Merckx of Freddy. Ik kon ergens naartoe leven, maar na de voorjaarsklassiekers moest ik enkele maanden stoom afdrukken en pas daarna kon ik me opnieuw helemaal op de koers focussen. Dat was nu eenmaal mijn karakter, daar kon ik niets aan veranderen.'

De grootste reden dat hij de grote verwachtingen niet heeft kunnen inlossen, aldus De Wolf, was echter van fysieke aard.

'In de zomer van 1981 werd ik samen met enkele collega's uitgenodigd voor een soort exhibitiewedstrijd op Guadeloupe. Tijdens de tien dagen op dat eiland hadden we ook veel vrije tijd. Toen ben ik in zee op een zee-ezel gestapt. Daarop zat een worm en die beet me, waarna de balans tussen mijn rode en witte bloedcellen verstoord raakte. Mijn bloedwaarden gingen steil bergaf. Door een gebrek aan witte bloedcellen had ik minder weerstand en werd ik sneller ziek. De nieuwe Eddy Merckx was ik nooit geworden, maar zonder die worm had ik wel nog meer klassiekers gewonnen. In 1982 werd ik nog eens tweede in Luik-Bastenaken-Luik, maar de koers die ik het liefst had gewonnen was Parijs-Roubaix. Bij de amateurs is me dat gelukt, maar bij de profs bleef

het bij enkele toptienplaatsen in het begin van mijn carrière. Achteraf gezien ben ik natuurlijk blij met Lombardije en Milaan-Sanremo, maar Roubaix was de koers van mijn dromen. Dus nee, ik heb niet zo'n goed gevoel overgehouden aan het tweede deel van mijn loopbaan. De jonge ploegmaats met wie ik later heb gereden, hebben de beste Fons De Wolf – die van 1980 en 1981 – nooit meer gekend.'

VALLLEN EN OPSTAAN

Na zijn actieve wielercarrière maakte Fons De Wolf slechts een kort wederoptreden in het peloton. Patrick Lefevere haalde hem binnen als pr-man bij Mapei en Domo-Farm Frites, en heel even was hij er zelfs derde ploegleider. 'Maar toen mijn zoon de uitvaartonderneming van zijn grootvader – mijn schoonvader – wilde overnemen, ben ik daarin meegestapt en begrafenisondernemer geworden.'

Familie en werk liepen door elkaar, dus toen het tot een echtscheiding kwam, kreeg Fons De Wolf meer dan één mokerslag te verwerken. 'Alles wat ik van het leven had verwacht, was in diggelen geslagen. Ik was niet alleen mijn vrouw kwijt, maar ook mijn job, een deel van onze gemeenschappelijke vrienden... Maar het ergste was dat mijn gezin uit elkaar was gevallen.'

**'GELUKKIG IS
ER ALTIJD EEN
WAAKVLAM
GEWEEST'**

Fons viel ten prooi aan een depressie. 'Dat is amper te beschrijven. Ik zag het leven niet meer zitten, zat de hele dag in de hoek van mijn kamer, lusteloos te wachten... Waarop? Een half jaar lang heb ik ploegenwerk gedaan, aan de band. De ene week van zes uur 's morgens tot twee uur

's middags, de andere week van twee tot tien. En tussendoor zat ik computerspelletjes te spelen, om toch maar niet te moeten nadenken over mijn leven. Want dan sloeg ik volledig tilt.'

Met alle respect voor mensen die ploegenwerk verrichten, van een ex-winnaar van Milaan-Sanremo verwacht je niet dat hij na zijn carrière aan de band moet staan. 'Ik vond dat verrijkend. Op de een of andere manier heeft het me sterker gemaakt.'

De mentale sterkte van Fons De Wolf is bewonderenswaardig. De antidepressiva die de dokter hem voorschreef, gooide hij na drie dagen weg. Hij vond dat hij zelf uit de put moest geraken, met de hulp van vrienden en enkele familieleden.

'Van Tom Coninx heb ik veel steun gekregen. Hij belde me vaak op om samen iets te doen, om mijn gedachten te verzetten, om samen op café of op restaurant te gaan. Ook mijn broer en schoonbroers liet ik nog toe in mijn leven. Ik kwam het huis niet meer uit, maar zij zorgden ervoor dat ik weer onder de mensen kwam. Maar uiteindelijk moet je zelf ook de klik kunnen maken en je opnieuw op de goede weg willen begeven. Er is gelukkig altijd een waakvlam geweest die ervoor zorgde dat ik nog iets van mijn leven wilde maken. Na ongeveer een jaar was ik van mijn depressie verlost. Die donkere periode heeft me sterker gemaakt.'

Ze heeft hem ook fysiek niet getekend. Fons De Wolf is 61 jaar, maar de eeuwige belofte lijkt wel eeuwig jong te blijven. 'Ik heb de genen van mijn vader', lacht hij. 'Die kon ook tien jaar *zeuren*.' Met zijn eigen kinderen was het contact van dag op dag verbroken, en nog steeds spreekt hij hen zelden. Via de telefoon heeft hij moeten vernemen dat hij onlangs twee keer grootvader is geworden. 'Ik vind dat ik de eerste stap moet zetten. Dat heb ik al geprobeerd en dat zal ik blijven doen. Door die kleinkinderen ben ik ervan overtuigd dat het weer goedkomt.'

Zijn positieve ingesteldheid is een troef voor de job die Fons De Wolf vandaag uitoefent. Hij is receptionist in een romantisch hotelletje in Brugge, waar hij elke dag tientallen mensen van over de hele wereld ontmoet. 'Ik word niet zo vaak herkend, maar als Italianen ontdekken dat ik de Ronde van Lombardije of Milaan-Sanremo heb gewonnen, dan worden ze gek. Dan willen ze op de foto of checken ze op YouTube of het wel waar is. Regelmatig word ik ook aangesproken en vertellen mensen dat ze zich nog herinneren waar ze waren toen ik in Sanremo won. Over Lombardije wordt amper gepraat. Die ingeving van het moment, hier op de Poggio, heeft mijn leven toch voor een deel bepaald. Ik ben er best trots op dat ik nog steeds de laatste Belgische winnaar ben.'

PISTIER OP DE WEG

Etienne De Wilde blikte tevreden terug op zijn carrière. ‘Met het talent dat ik had, heb ik er het maximum uitgehaald’, zegt de Blonde Pijl van Laarne, een bijnaam die hij al in de jeugdcategorieën kreeg van wieljournalist Roger De Maertelaere. Hoewel hij vaak geassocieerd wordt met de piste – samen met Matthew Gilmore pakte hij op zijn tweeënveertigste zilver in de puntenkoers op de Olympische Spelen van Sydney – schat hij zijn prestaties op de weg hoger in: het BK, twee ritten in de Tour, een aantal semiklassiekers. ‘Ik schoot net tekort om een grote klassieker te winnen, dus heb ik financieel het zekere voor het onzekere genomen om na mijn wegcarrière nog tot mijn vierenveertigste op de piste te rijden.’

Net als De Wolf was De Wilde graag gezien door zijn collega’s. Zijn zeges werden hem stevast gegund, aldus Van Calster. Maar er is nog een gelijkenis: ‘Hij was soms iets te braaf’, aldus De Wolf zelf.

De Wilde ontkent dat niet. En hij geeft toe dat die braafheid hem ook in zijn privéleven parten heeft gespeeld. Op zijn negenendertigste verliet hij zijn eerste vrouw, zowel emotioneel als financieel een zware beslissing. ‘In een scheiding ben je altijd met z’n tweeën, maar ik heb zeker fouten gemaakt. Ik ben toen serieuze

bedragen kwijtgespeeld waar ik hard voor gewerkt had, maar ik heb me daarmee kunnen verzoenen, omdat ik wist dat mijn geld uiteindelijk bij mijn kinderen zou terechtkomen. Zij weten dat ik zelf ben weggegaan, maar zij kennen de situatie nu beter dan toen. Ze hebben altijd respect gehad voor mijn beslissing, en voor wat ik voor

**‘ZOLANG JE
LEEFT, MOET
JE POSITIEF
ZIJN’**

hen heb gedaan. Wat zij nu hebben, danken ze voor een stuk aan mij, en dat beseffen ze.'

Ook de relatie met zijn tweede partner liep twee jaar geleden uit op een pijnlijke breuk. 'Zij was een nogal dominante persoonlijkheid', zegt hij daarover. 'In die scheiding trof ik totaal geen fout.'

ZO WEINIG MOGELIJK NADENKEN

Etienne De Wilde praat opvallend openhartig en gelaten over de moeilijke periodes die ook hij heeft doorgemaakt. 'Ik ben altijd iemand geweest die vooruitkijkt, iemand die tevreden is met wat hij heeft. Met een negatieve mentaliteit zat ik hier misschien niet meer. Ik heb met Fons weleens gepraat over onze privésituatie. Het doet deugd je verhaal eens te kunnen doen tegen iemand die luistert. Maar echt helpen kun je elkaar niet, want dat moet uit je eigen inborst komen. En je moet de tijd nemen om te verwerken.'

Tijdens zijn carrière heeft Etienne De Wilde één keer geworsteld met mentale problemen, vertelt hij plots. 'Het zal raar klinken, maar ik kreeg schrik om te sterven. Tijdens een zesdaagse reed ik achter een derny en plots kreeg ik het heel benauwd. Ik begon te hyperventileren. Hoe dat kwam? Door een zware valpartij had ik het WK in Ronse gemist en

in diezelfde periode moest mijn pasgeboren dochtertje geopereerd worden, waarna ze twee maanden in de couveuse moest liggen. Al die omstandigheden zorgden ervoor dat ik een beetje een zwartkijker werd. Ik ben toen bij iemand te rade geweest die me zei: "Je moet je dag indelen en je gedachten proberen te verzetten. Zo weinig mogelijk nadenken." Dat heeft ook veel tijd gekost, maar beetje bij beetje ben ik daaruit geraakt. Net als Fons ben ik ervan overtuigd dat medicatie alleen niet helpt. Je hebt vooral verstrooiing nodig en mensen om je heen. Positieve mensen, geen negatieve.'

In het geval van Etienne De Wilde is het vooral zijn huidige partner die hem na de tweede scheiding uit het dal heeft geholpen. 'Ik ben nu samen met de weduwe van mijn ex-ploegmaat en goede vriend Paul Haghedooren. Ik ken haar al dertig jaar en ik kan haar helemaal vertrouwen. Ik hoop en denk dat ik met haar een mooie oude dag kan doorbrengen.'

Of hij nog moet werken, vraag ik. 'Mij een beetje bezighouden', grijnst hij. 'Ik moet natuurlijk niet te zot doen, maar dat heb ik nooit gedaan. Ik wil nu vooral een rustig leven leiden en dingen doen die ik graag doe en vroeger vaak niet kon: mijn huis inrichten, in mijn tuin werken,

af en toe paardrijden en wat fietsen, een uitstapje doen. Uiteindelijk ben ik blij met hoe het allemaal is uitgedraaid. Ik ben gelukkig nu, en heb zelfs weer dromen. Zolang je leeft, moet je positief zijn. En bezig zijn, want ook dat draagt bij tot je gezondheid. Goed eten en drinken is fijn, maar genieten van het leven is meer dan dat. Gezondheid is onbetaalbaar. Dat primeert op geld. Want er zijn ook generatiegenoten die er al niet meer zijn.'

JONGETJES MET VRIJGELEIDE

Etienne De Wilde en Guido Van Calster waren in 1981 ploegmaats bij Wickes-Splendor, onder de vleugels van ploegleider Albert De Kimpe. En die hield er blijkbaar een aparte tactiek op na.

'Bij *Alberke* werden simpelweg geen afspraken gemaakt', verklaart Van Calster hoe het kan dat zowel hij als Etienne in Sanremo de top tien haalde. 'Wij kregen een vrijgeleide, iedereen mocht zijn eigen kans gaan. *Jongetjes*, zo noemde hij ons. Maar als het erop aankwam, hielpen we elkaar wel.'

Waarop Van Calster en De Wilde herinneringen ophalen aan de Vuelta van 1980, toen de hele ploeg in dienst reed van Claude Criquiellion. Tevergeefs, want de kopman eindigde als derde, maar met Sean Kelly,

Guido Van Calster en Johan De Muynck haalden nog drie Splendorreners de top tien. Kelly won in die Ronde van Spanje vijf ritten, de Nieuw-Zeelandse Paul Jesson en Etienne De Wilde elk één. Voor zo'n adelsbrieven zou elke Belgische ploeg vandaag tekenen. En veel Belgische renners kunnen alleen maar dromen van een zesde plaats in een grote ronde, zoals Van Calster in die bewuste Vuelta.

'Ik vergelijk Guido met Greg Van Avermaet', zegt De Wilde tot twee keer toe. 'Hij was explosief, kon goed bergop rijden en goed sprinten. Als hij iets meer in zichzelf had geloofd, had hij eigenlijk om het even welke klassieker kunnen winnen, zowel de Vlaamse als de Ardense.'

'Ik denk dat Guido te snel heeft gekozen om in dienst van anderen te rijden', voegt Fons De Wolf eraan toe. 'Misschien is dat voor zijn gemoedsrust beter geweest, maar qua palmares had hij meer uit zijn loopbaan kunnen halen.'

Gemoedsrust. Daar wrong het schoentje bij Van Calster. Hij gaat zichtbaar onwennig om met de eer die hem te beurt valt, maar legt zelf ook de vinger op de wonde. 'We hebben het vandaag al vaak gehad over het *kopke*. Als dat niet mee wil... Dat maakt evenzeer deel uit van topsport. Eddy, Freddy, Roger, die hebben een

speciale kop op dat lichaam staan, hoor. Dat zijn geen gewone mensen. Ik was een denker. Een twijfelaar. Inwendig altijd zenuwachtig.'

Guido Van Calster werd prof in 1978, bij C&A, de laatste ploeg van Eddy Merckx, met ook nog Lucien Van Impe, Joseph Bruyère, Willy en Walter Planckaert in de rangen.

‘HET KOPKE MOET OOK MEE WILLEN’

‘Na een heel sterke Tirreno-Adriatico kwam ploegleider Rudi Altig op me af: “Jij bent zaterdag kopman in Milaan-Sanremo.” Als neoprof! Dat kan toch niet, dacht ik. Ik kon die druk niet aan. Daarom heb ik ervoor gekozen om meesterknecht te worden van Beppe Saronni. Ik deed mijn werk en werd er goed voor betaald. Zo ben ik toch twaalf jaar prof kunnen zijn, wat in die tijd best aardig was, want wij hadden toen vaak 160 koersdagen per jaar. Freddy zelfs eens 220, zo vertelde hij me! Als kopman had ik het nooit zo lang gerekt.’

In 1989, toen hij na jaren in buitenlandse loondienst bij de Lotto-ploeg was terechtgekomen, kwam Van Calster tot het besef dat hij mentaal op was. ‘Toen ik na een wedstrijd in Sint-Niklaas definitief de remmen kon dichtknijpen en kon zeggen: “Nu is het gedaan”, voelde dat aan als een van de mooiste momenten van mijn leven.’

SLAPELOOS OP HOTEL

Toch is Guido Van Calster de enige van het kwartet die voor een tweede carrière als ploegleider heeft gekozen. ‘Als renner was ik vaak ploegkapitein geweest. Wij hadden nog geen oortjes en die hadden we ook niet nodig, want wij konden de koers lezen. Dat ik de koers wat kon dirigeren,

was Cees Priem niet ontgaan. Hij gaf me de kans om ploegleider te worden bij TVM. Ik deed dat heel graag. Uiteraard komt daar ook stress en druk bij kijken, maar ik kon de koers goed lezen en mijn inzicht overbrengen op de renners. Ik kon een wedstrijd uitleggen van start tot finish, inclusief plan B: "Als het daar niet gaat zoals we verwachten, dan gaan we het zo doen."

Hij werkte de hele jaren negentig met plezier voor TVM, maar het einde was wrang. De Nederlandse ploeg was namelijk een van de teams die geviserd werden tijdens de beruchte Festina-Tour van 1998. 'De politie viel meermaals binnen in ons hotel. Om vijf uur 's ochtends klop-klop op de kamerdeur, dat is schrikken, hoor. De eerste keer was er niets aan de hand, maar de tweede keer werden Cees Priem, dokter Andrej Michailov en verzorger Jan Moors meegenomen naar het politiebureau. Nachtenlang was er paniek en sliep ik amper. Iedereen op het thuisfront belde mij, want ik was de enige die nog bereikbaar was: "Doe iets!" smekten de families mij. Maar ik stond machteloos, en de pers zat er ook nog eens bovenop. Ik stond onder geweldige druk. Na elke rit wilde ik zo snel mogelijk naar het hotel, want zodra ik buitenkwam, werd ik belaagd door de pers.'

'ASO-baas Jean-Claude Killy, de ex-skiër, drukte me op het hart: "Monsieur Van Calster, doe alstublieft wat de politie u vraagt." Dat deed ik ook, maar ik was toch bang. En inderdaad, het onvermijdelijke leek te gebeuren. Onze Franse advocaat belde mij op: "Vandaag gaan ze jou oppakken." Daar was ik echt niet goed van. Die dag passeerden we op vijf kilometer van de finish aan ons hotel. Ik vroeg de mecaniciens om me af te zetten en alleen verder te rijden. Want ik dacht: als ze me straks meteen oppakken, kan ik me beter eerst nog eens douchen. De politie stond inderdaad weer opgesteld bij het hotel. Ik heb me naar mijn kamer gehaast, heb me snel gedoucht, en heb het thuisfront verwittigd over wat er stond te gebeuren: "Laat me hier niet zitten, hé", drukte ik mijn vrouw op het hart. "Verkoop desnoods ons huis, maar haal me hier alstublieft weg." Ik was ten einde raad, zag het allemaal heel somber in.

Tijdens het avondeten zag ik een man op me afstappen. Ik dacht: ze komen mij halen. Tot die man vroeg: "Meneer, wat wilt u drinken?" Ik kan er nu al een beetje om lachen, maar ik was compleet paranoïde, ik zag spoken. Ik sliep 's nachts niet en probeerde tijdens de etappes wat slaap in te halen. Uiteindelijk ben ik zelf nooit opgepakt. Gelukkig maar, want ik denk niet dat ik het overleefd had.'

Na de hele affaire moesten manager Cees Priem en ploegleider Guido Van Calster een stap terugzetten. 'Dat was op zich logisch, maar het blijft toch een zwarte bladzijde. Ik heb ze kunnen omdraaien, maar tot een paar jaar geleden kon ik daar nog helemaal niet over praten. Dan werd ik te emotioneel, want dat hele verhaal heeft me heel veel pijn gedaan. Ik praat er nog steeds niet graag over. Het is voorbij.'

Ook nu nog valt het Guido Van Calster zwaar om terug te blikken op zijn afscheid van de koers. Maar hij beseft ook dat hij geluk heeft gehad, omdat hij altijd kon terugvallen op zijn gezin. Toen hij via zijn vrouw, die een kamer verhuurde aan de dochter van Fons De Wolf, vernam dat zijn ex-collega een depressie doormaakte, trok hij zich dat bijzonder hard aan. 'Dat deed me echt pijn', benadrukt Van Calster ook nu weer, wanneer Fons zijn verhaal vertelt aan zijn tafelenoten. Tranen wellen op in Guido's ogen, het is Fons De Wolf die hem een troostend schouderklopje moet geven. Van Calster is een gevoelige en empathische man, die maar al te goed beseft dat er meer in het leven is dan wielrennen.

'In 1978 heb ik gezien dat zelfs de god Eddy Merckx kwetsbaar was. Als ploegmaat bij C&A heb ik zijn afscheid van de koers van nabij meegemaakt. Toen we met de hele

ploeg naar de bewuste persconferentie reden, was het niet de blide Eddy die in de bus zat. Voor hem was dat een zware periode, voor mij een kleine schok. Tot dan was de wielersport mijn hele leven geweest, maar dat pijnlijke afscheid heeft me van bij het begin doen inzien dat je geen oogkleppen op mag hebben. Je moet natuurlijk veel doen voor de sport, maar het leven is meer dan dat. Die wijze les heb ik altijd onthouden.'

DE STRAFSTE STOOT

Voor Freddy Maertens was 1981 het jaar van de ongelooflijke comeback. Zijn tafelenoten noemen dat jaar eensgezind de strafste stoot uit zijn carrière. In Milaan-Sanremo eindigde hij als zevende, maar het boerenjaar zou pas echt beginnen in de Tour.

'In de Midi Libre had hij in de eerste rit al moeten opgeven,' herinnert Fons De Wolf zich, 'maar hij trainde daarna elke keer op het parcours waarop wij moesten koersen.'

'Met plasticfolie rond zijn billen en zijn buik, in dertig graden', voegt Etienne De Wilde eraan toe.

'Dat was afzien', reageert Maertens droogjes. In de Tour stond hij er weer helemaal, met vijf ritzeges en de groene trui als resultaat. 'Ik had dat allemaal voorspeld aan mijn vrouw. Maar ik heb het aan Maria, de vrouw van Lomme Driessens,

te danken dat ik naar de Tour mocht. Ze ging hem buitengooien als hij me niet meepakte. Ik was daar kind aan huis. Ook de journalisten twijfelden aan mij. Na mijn zege in Nice dachten ze dat het een toevalstreffer was, na mijn zege in Narbonne geloofden ze nooit dat ik Parijs zou halen. Maar na drie weken stond ik wel op het podium te blinken in het groen.' Als kers op de taart veroverde hij een maand later in Praag zijn tweede regenboogtrui. Een enorme verrassing én het orgelpunt van een woelige carrière.

GERED DOOR EDDY

Bijna veertig jaar later is Freddy Maertens zo mogelijk bezig aan een nog straffere comeback. In april 2017 onderging hij een stevige en hoogstnodige ingreep aan het hart, want zijn leven hing aan een zijden draadje. Het heeft even geduurd voor hij van de dokter groen licht kreeg om voor *De kleedkamer* naar Italië te reizen, en zijn vrouw Carine was nog altijd bezorgd toen hij uiteindelijk vertrok. Maar Freddy fleurt helemaal op van dit uitje met ex-collega's en betuigt meermaals zijn dankbaarheid voor de uitnodiging. Hij lijkt herboren.

'Na mijn vorige operatie zag het er nochtans niet goed uit. Een jaar lang voelde ik me maar niet beter worden, de medicatie sloeg niet aan. Ik sliep tot in de namiddag, moest opnieuw leren

**‘WAT EDDY
MERCKX VOOR
MIJ HEEFT
GEDAAN,
VERGEET IK
NOOIT’**

stappen. Mentaal gaf ik het bijna op, ik kwam mijn zetel niet meer uit en dacht dat ik het niet zou halen. Bij de dokter vond ik geen gehoor, hij zei alleen maar dat ik mijn medicatie moest blijven nemen tot de volgende afspraak.'

De uiteindelijke redding kwam uit onverwachte hoek.

‘Eddy Merckx heeft ervoor gezorgd dat ik snel terechtkon bij hartspecialist Pedro Brugada voor een nieuwe operatie. In de koers was het tussen ons vaak hard tegen hard, maar wat Eddy nu voor mij heeft gedaan, dat vergeet ik nooit. Hij heeft zelf ook zijn besognes af en toe, maar toch heeft hij voor mij gezorgd. Hoe vaak heeft hij me niet opgebeld om te vragen hoe het met me ging. Zo kun je er maar een handvol opnoemen...’

‘Mijn lichaam heeft al veel doorstaan,’ mijmert Maertens luidop, ‘maar blijkbaar is het wel sterk. Volgens de laatste onderzoeken ben ik weer tiptop in orde. Mijn hart tikt als een Zwitsers uurwerk. Je kunt niet anders dan doorbijten. Ik heb een dochter en een kleinkind, voor wie ik een goede *pappie* wil zijn. En mijn vrouw natuurlijk. Zonder Carine had ik het nooit gered. Zij betekent alles voor mij. Toen Flandria me indertijd niet betaalde, maar ik toch belastingen moest betalen op dat geld dat ik nooit gekregen had, was dat een grote klap. Villa kwijt, appartement kwijt, al ons geld kwijt. Carine had me in de steek kunnen laten, maar ze heeft me altijd door dik en dun gesteund. Toen het vorig jaar zo slecht met me ging, heeft ze me altijd verpleegd. Hopelijk kunnen Carine en ik nog lang samenleven. Zonder haar verder

leven zou een drama zijn voor mij. Na tweeënveertig jaar samen zijn we helemaal op elkaar afgestemd.’

Toch heeft Freddy Maertens ook al nagedacht over het einde.

‘Ik wil sowieso in Lombardsijde begraven worden. Carine niet, zij wil gecremeerd worden en in Rumbeke bewaard worden. Ik vind dat wel een beetje jammer, maar zij heeft toch ook recht op haar keuze. Wat mijn begrafenis betreft: als iedereen zijn prentje heeft, moeten ze gewoon oversteken naar een grote tent, waar ze kunnen eten en drinken à volonté. Op mijn graf moet er niets bijzonders staan. Dat is mijn ding niet. In mijn huis vind je ook amper nog iets terug over de koers. Ik zou al blij zijn als ze zeggen: “Het was toch nog de slechtste niet.”’

SUPERKAMPIOEN, SUPERMENS

Tijdens ons verblijf in Sanremo is het aandoenlijk om te zien hoe zijn drie jongere kompanen voortdurend bezorgd zijn om de tweevoudige wereldkampioen. Ze vragen hem hoe het gaat, helpen hem als het moet en spreken met het grootste respect over de renner én de mens Freddy Maertens.

Maertens: ‘Ik heb dat geleerd van mijn pa. Toen ik prof was, zei hij me: “Laat alles open, zorg ervoor dat je nadien nog onder de mensen kunt komen.”’

En dat is blijkbaar goed gelukt, want Fons De Wolf noemt hem ‘een superkampioen, maar ook een hele fijne en loyale mens. Misschien is ook hij in zijn leven wat te braaf geweest.’

‘Dat heb ik dan weer van mijn moeder’, reageert Maertens. ‘Mochten wij samen getrouwd zijn, ik denk dat we in een piepkleine caravan zouden wonen. We zouden alles weggeven.’

Op de vraag of er voldoende respect is voor de figuur Freddy Maertens, antwoordt hij zelf dat hij daarover niet te klagen heeft. Maar Fons De Wolf is kritischer: ‘In Italië word je op een pedestaal gezet. Als ik hier nu nog kom, word ik nog altijd gerespecteerd om mijn overwinningen in Milaan-Sanremo en Lombardije. In België laten de media geen kans onbenut om je negatief in beeld te brengen.’

‘Het gaat in de media te vaak over hier en nu’, vindt Etienne De Wilde. ‘Vorig jaar kreeg Sven Nys op het gala van de Kristallen Fiets een Lifetime Achievement Award voor zijn carrière. Met alle respect voor Sven, maar in die zaal zaten heel wat andere ex-renners die de Ronde van Italië en de klassiekers hebben gewonnen. Ik vind dat ze eerst die oude kampioenen eens mogen eren, en Sven dan misschien wat later. Het verleden wordt een beetje te veel

vergeten. Een erkenning, bijvoorbeeld voor iemand als Freddy, zou toch ook veel deugd doen.’

De vier renners met wie ik in Sanremo rond de tafel zat, waren stuk voor stuk vol lof over Eddy Merckx, zowel de renner als de mens. Maar wat als Merckx er niet was geweest, wilde ik weten. Was Roger De Vlaeminck dan de renner geworden waarover men tot op vandaag nog zoveel zou spreken? Meteen weerklonk protest. Toen ik hen liet kiezen tussen Roger en Freddy Maertens, antwoordden Fons De Wolf en Guido Van Calster unaniem en met overtuiging: ‘Freddy.’

‘Hij was completer dan Roger’, argumenteerde de eerste. ‘Freddy won de Vuelta en werd twee keer wereldkampioen’, trad de tweede hem bij.

‘En dat hadden er drie moeten zijn’, voegde Maertens daar fijntjes aan toe. ‘In Montréal, in 1974, moest mijn verzorger Jef D’hont even naar de wc. Hij vroeg Gust Naessens om mij een drinkbus uit de frigobox aan te geven. Maar dat was de kat bij de melk zetten. Ik kreeg een drinkbus van hem, maar moest even later naar de kant met diarree... Naessens was de verzorger van Merckx, die in Canada zijn derde wereldtitel pakte. Toen Naessens later verzorger werd van mijn ploeg, heb ik het hem op de man af gevraagd. “Tja, Freddy,” antwoordde hij, “ik werkte voor Eddy, hé.”’

BOTER BIJ DE VIS

Een hallucinante anekdote, maar mij viel vooral de voorkeur voor Freddy Maertens op als 'kroonprins' van Eddy Merckx. Helemaal objectief was die niet. Toen ik eerder in het gesprek de naam Roger De Vlaeminck had genoemd, als tweede in Milaan-Sanremo 1981, was er al een veel-betekennende stilte gevallen. Fons De Wolf doorbrak die met een duidelijke boodschap: 'Roger De Vlaeminck was een heel grote coureur. Voor de renner moet je veel respect hebben.'

Een goede verstaander had niet meer nodig, maar het gezelschap liet niet na om hun mening over De Vlaeminck te duiden. Stuk voor stuk vonden ze hem een ontzettend goede wielrenner, maar op menselijk vlak had hij hen ontgoocheld.

In de Brabantse Pijl reed Van Calster met De Vlaeminck op kop. Eerst weigerde hij mee te werken, omdat zijn kopman Johan De Muynck misschien nog kon terugkeren. Maar na lang aandringen van zijn vluchtgezel hielp Van Calster toch de voorsprong uit te bouwen en zo de snellere De Vlaeminck aan de zege te helpen. Toen hij nadien boter bij de vis wilde, vond De Vlaeminck dat hij niet genoeg op kop had gereden.

'Boter bij de vis, dat begrijpt Roger niet', pikte Maertens in. Het verhaal van de Ronde van

Vlaanderen van 1977 is genoegzaam bekend. Maertens en De Vlaeminck reden samen op kop. Maertens moest na een onreglementaire fietswissel eigenlijk afstappen, maar hij weigerde. In de plaats daarvan sleurde hij kilometers lang op kop, zodat het duo voorop bleef en De Vlaeminck zijn enige Ronde kon winnen. Maertens houdt tot op vandaag vol dat De Vlaeminck hem daar nog 150.000 frank voor moet.

Ook volgens Fons De Wolf was De Vlaeminck geen man van zijn woord. 'Aan het einde van mijn carrière werd ik benaderd door Dirk De Wolf, die voor Hitachi reed. De Vlaeminck was daar toen ploegleider. Dirk zei me dat ik het volgende jaar bij hem in de ploeg mocht komen rijden en dat ik na de klassiekers ploegleider kon worden. Maar toen ik in september op Roger afstapte om dat allemaal eens op papier te zetten, deed hij alsof er geen mondelinge afspraak was gemaakt. Dat is bij mij blijven hangen. Tot op vandaag.'

VERBRANDE BRUGGEN

Met die informatie in mijn achterhoofd, ga ik begin oktober op bezoek bij Roger De Vlaeminck, op zijn hoeve in Kaprijke, nabij Eeklo. Daar geniet de zeventigjarige kampioen van zijn stilaan oude dag. Hij fietst wat met zijn zoon Eddy, vist soms in

ROGER DE VLAEMINCK

° 1947 • Eeklo

PARIJS-ROUBAIX

1972 • 1974 • 1975 • 1977

MILAAN-SANREMO

1973 • 1978 • 1979

RONDE VAN LOMBARDIJE

1974 • 1976

RONDE VAN VLAANDEREN

1977

LUIK-BASTENAKEN-LUIK

1980

WAALE PIJL

1981

BELGISCH KAMPIOEN OP DE WEG

1969 • 1981

RONDE VAN ZWITSERLAND

1975

TIRRENO-ADRIATICO

1972 • 1973 • 1974 • 1975 • 1976 • 1977

RONDE VAN ITALIË

22 ritzeges

3 x puntenklassement

BELGISCH KAMPIOEN VELDRIJDEN

1974 • 1975 • 1978

WERELDKAMPIOEN VELDRIJDEN

1975

zijn visvijver en verzorgt zijn geiten. Maar de meeste vrije tijd spendeert hij in Zaal Montana, op de Markt van Eeklo, waar hij uren aan een stuk biljart. Het is daar dat ik met hem wil terugblikken op zijn leven tot dusver, als sportman en daarbuiten. Te beginnen met Milaan-Sanremo in 1981, waar hij naast een vierde overwinning in de lenteklassieker greep.

‘Ik was van plan om te demarreren op dezelfde plek waar hij ging. Maar Fons was me net voor. Toen hij honderd meter had, overwoog ik nog even om erachteraan te gaan, maar toen besloot ik toch op de anderen te rekenen. Ze haalden hem niet meer terug, helaas. Ik won makkelijk de sprint voor de tweede plaats, dus ik had in een sprint wellicht kunnen winnen.’

‘Of ik Fons de zege gunde? Toen wel, maar nu heb ik er spijt van. We spreken al dertig jaar niet meer tegen elkaar. Iemand anders had Fons beloofd dat hij bij onze ploeg kon komen, maar die persoon kwam op zijn woord terug. En toen moest ik Fons melden dat hij toch niet welkom was. Sindsdien heeft hij niet meer tegen me gepraat. Ik heb het nog één keer proberen goed te maken, maar hij zei: “Tegen jou spreek ik niet meer.” Ik vind dat heel spijtig, want ik ben zelf niet iemand die lang kan wrokken. Ik heb toen gezegd: “Dat moet jij dan weten. Als jij zo in elkaar zit...”’

Wanneer ik hem ermee confronteer dat sommigen hem onbetrouwbaar vinden, heeft hij daar weinig begrip voor.

‘Ik ben helemaal niet onbetrouwbaar. Wat dat voorval met Freddy in de Ronde van Vlaanderen betreft: we hebben ooit bij Noël Demeulenaere afgesproken dat we daar nooit meer over zouden spreken, maar enkele maanden geleden begon hij er toch weer over. Bij Noël moet hij nu niet meer komen... Hij heeft zijn woord gebroken.’

‘Ach, ze zeggen zoveel’, gaat hij verder. ‘Er werd ook verteld dat ik veel bij de vrouwen zat, maar

als niemand iets heeft gezien, hoe kunnen ze dat dan beweren? Ik heb genoeg vrouwen gehad. Niet de meeste, niet de minste. Ik zit ergens tussenin. In de koers moet je niet te veel op een ander gaan, hoor. Als je weet dat je de volgende dag weer tegen Eddy Merckx moet rijden, dan denk je wel twee keer na. Maar ik had wel veel aantrek, zo gaat dat met sportmannen.’

STERKER DAN ZICHZELF

Een ander imagoprobleem dat De Vlaeminck achtervolgt, is dat hij in zijn reacties op het hedendaagse

wielrennen vaak benadrukt hoeveel hij zelf heeft gepresteerd. Het lijkt wel sterker dan zichzelf.

‘Ik ben gewoon supereerlijk en probeer altijd de waarheid te zeggen’, heeft hij zijn antwoord meteen klaar. ‘Als Eddy Planckaert op tv verkondigt dat Boonen de beste kasseienrenner aller tijden is, dan kan ik niet anders dan zeggen dat dat niet waar is. Ik heb ook vier keer Roubaix gewonnen en ben nog een keer of vier tweede geworden na renners als Merckx, Moser en Hinault.’

Dat hij op Twitter bijna een kariatuur is geworden, met de hashtag #indetijdvanroger, deert hem hoege-naamd niet.

‘Het wás ook beter vroeger, ik ben toch niet de enige die dat zegt? Maar ik trek me daar niets van aan. Omdat ik weet dat ik bijna nooit lieg, zeker niet over de koers. Je moet die Deense documentaire over Parijs-Roubaix 1976 eens bekijken. Dan zul je zien hoe wij vroeger reden. De kopmannen koersten vanaf het begin van de stenen. Nu zitten de kopmannen in

het wiel tot twintig kilometer voor de finish. Net zo in de Giro of de Vuelta. De helpers mogen ontsnappen en ze laten ze rijden tot in de finale. De mensen kijken daar niet graag meer naar. Het zijn de goeien die moeten koersen, en de helpers moeten helpen op de juiste momenten. Froome is natuurlijk een heel goeie coureur, maar hoeveel kilometer heeft hij op kop gereden? Weinig, hé?’

Dat hij een generatiegenoot was van Eddy Merckx, zorgde ervoor dat Roger De Vlaeminck bezeten met zijn vak bezig moest zijn, wilde hij het palmares bij elkaar rijden dat nu achter zijn naam staat. Dat hij voor Parijs-Roubaix met zijn fiets op zijn kamer sliep, is een bekend verhaal, maar hij was ook een trainingsbeest. Na Gent-Wevelgem, een klassieker van 265 kilometer met vier beklimmingen van de Kemmelberg, reed hij achter de derny nog 120 kilometer naar huis. In totaal 385 kilometer, drie dagen voor Roubaix. En toch komt hij met een verrassend antwoord wanneer ik hem vraag of hij als renner ergens spijt van heeft.

‘Ik zou er nog meer voor gedaan hebben. Wij hadden in onze tijd niet echt iemand die ons begeleidde. Eigenlijk had ik ook de bergritten moeten gaan verkennen, want een grote ronde winnen lag zeker binnen mijn mogelijkheden. Ik heb ooit op

**‘IK BEN NIET
ONBETROUW-
BAAR, IK BEN
SUPEREERLIJK’**

één been de Ronde van Zwitserland gewonnen, tegen Eddy dan nog, dus ik had altijd de Giro eens moeten winnen. Nu is het bij een vierde plaats gebleven. De Tour lag mij veel minder, de Fransen waren te chauvinistisch. Bovendien hadden we er bij Flandria de ploeg ook niet voor. In mijn eerste Tour, in 1969, had ik geen enkele vitamine bij me. Niks, niks, niks. En ik maar koersen tegen Merckx. Na zeven dagen was ik totaal opgebrand. Maar goed, mijn palmares mag gezien worden. Ik ben blij dat ik samen met Eddy heb gereden en dat ik hem toch regelmatig heb kunnen kloppen. Natuurlijk had ik er graag een wereldtitel bij gehad, maar andere renners missen dan weer een Ronde van Vlaanderen op hun palmares... Van Avermaet heeft een mooie erelijst, maar die jongen zal ook veel missen, hé?’

GEBOREN WINNAAR

Gevraagd naar zijn slechtste eigenschap, hoeft Roger De Vlaeminck niet lang na te denken. ‘Ik kan niet tegen mijn verlies. Ik wil altijd winnen. Dat was vroeger al zo, maar toen vond ik dat ook nodig. Als je die drang om te winnen niet hebt, kun je simpelweg geen grote koersen winnen. Ik herinner me het WK veldrijden in Zolder, toen Mario De Clercq won. Tom Vannoppen werd tweede, Sven Nys

derde en Groenendaal vierde. Alle vier staken ze hun handen in de lucht. Ik dacht: allee, we hebben vier winnaars vandaag. Dat begrijp ik niet. Ik klopte mijn stuur in tweeën als ik tweede was. Op het WK in Yvoir ben ik tweede geworden na Kuiper, en daar ben ik heel ongelukkig van geweest. Dat zat er al van jongs af in, want als er op school een loopwedstrijd was, wilde ik ook altijd winnen. Zelfs in het biljarten kan ik nog altijd niet tegen mijn verlies. Ik raak nog altijd geïrriteerd als ik achter sta. Maar vijf minuten later ben ik dat vergeten. Tegen mijn goesting weliswaar’, lacht hij. ‘Overwinningen daarentegen onthoud je altijd. Ik las in *Het Laatste Nieuws* dat Jan Ceulemans zei: “Ik ben Roger De Vlaeminck niet.” Hij had er geen problemen mee dat Jan Vertonghen zijn recordaantal interlands had afgesnoept. Maar ik ben ook Ceulemans niet. Als je een record hebt, mag je dat toch koesteren? Nu, in het voetbal is zo’n record makkelijker te veroveren, want als je één minuut meespeelt, heb je ook een cap.’

Zijn grijns is veelzeggend.

ALLES VOOR DE KOERS

Wanneer we terugblikken op zijn privéleven, is De Vlaeminck net zo eerlijk. Hij is intussen al vijfentwintig jaar samen met zijn tweede vrouw, en hij is een liefdevolle vader voor hun

zoon Eddy. Maar hij geeft toe dat hij ten tijde van zijn carrière wellicht te weinig aandacht heeft gehad voor de dochters uit zijn eerste huwelijk.

‘Er moest te veel wijken voor de koers. Toen ze nog peuters waren, mochten ze me zelfs niet wakker maken. De carrière ging nu eenmaal voor. Mijn vrouw begreep dat ook indertijd. Toen we scheidden was ik ongeveer 36 en waren mijn dochters een jaar of tien. Maar ik zie hen nog. Het contact is lange tijd minder geweest, maar dat komt in heel veel families voor, zeker? Ik heb ooit gepast voor de babyborrel van het kind van mijn jongste dochter, in Herentals. Diezelfde dag moest ik in Rotterdam zijn voor de prijsuitreiking van de World Ports Classic. Het liep daar wat uit en daarna zag ik het niet meer zitten om naar Herentals te rijden. Dat heeft ze me heel erg kwalijk genomen. Twee jaar lang hebben we niet meer met elkaar gepraat. Als de relatie al gevoelig ligt, zijn dat dingetjes die de emmer kunnen doen overlopen. Misschien had ik toch moeten gaan... Maar ja, ik was toch al een eind in de zestig en ik had geen zin om zo ver te rijden. Ik rijd sowieso niet graag meer met de auto. Ik heb wel spijt van die ruzies, maar tot nu toe is het altijd goed gekomen.’

Voorzichtig pols ik of hij ook spijt heeft van het conflict dat hij met zijn

broer Eric had aan het einde van diens leven. ‘Natuurlijk’, antwoordt hij. ‘Dat soort dingen gebeurt overal weleens, maar het zou niet te lang mogen aanslepen. Ik wil dat soort ruzies het liefste snel in orde krijgen, want als je daar te veel tijd laat overgaan, dan komt het er niet meer van. Er gebeuren altijd dingen die moeilijk te vergeven zijn, maar toch moet je het proberen. Dat ik niet naar Erics begrafenis ben mogen gaan, heeft me veel pijn gedaan, maar daar mag ik niets meer over zeggen. Ik hoop alleen dat hij nu gelukkig is. Ik geloof eigenlijk niet in de hemel, maar als je dood bent, ben je gelukkig, denk ik. Als iemand te veel pijn lijdt, moet hij van mij ook de keuze krijgen om eruit te stappen.’

De dood van zijn broer heeft hem ook doen stilstaan bij zijn eigen leven.

‘Ik loop geen 3,4 km meer in twaalf minuten, zoals op mijn vijftigste, maar ik ben dan ook zeventig jaar. Dat is oud, hé, dat valt niet te ontkennen. Lopen mag ik niet meer en fietsen doe ik alleen nog voor mijn gezondheid: hoogstens dertig kilometer per uur met een maximale hartslag van 140. Maar ik besef hoe dan ook dat ik dichterbij mijn einde kom. Doodgaan is niet erg, maar op welke manier? Daar ben ik bang voor. Als ik nog twintig jaar mag leven zonder pijn, zal ik tevreden zijn.